

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма «Клінічна психологія»

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Курс 2

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем громадського здоров'я та гігієни

Протокол від
“27” серпня 2024 року № 14

Протокол від
“28” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

Голова

(підпис) проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

проф. В.А. Огнєв
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор.

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Менеджмент та підприємництво» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) та освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» (далі – ОПП) другого (магістерського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія».

Опис освітнього компонента (анотація). У мирному житті, а ще більшою мірою під час війни та у післявоєнний час велике суспільне значення має належний розвиток сфери охорони здоров'я. При цьому важливо належним чином управляти цим процесом, використовуючи доступні ресурси та підприємницький хист.

Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні основи й практичні засади менеджменту та підприємництва.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Менеджмент та підприємництво» прямо і/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами соціально-гуманітарного профілю.

Пререквізити: обсяг знань, достатній для вступу на спеціальність.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5933>

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками менеджменту та підприємництва.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- одержати знання з теоретичних основ менеджменту та підприємництва;
- навчитися обирати та застосовувати механізми управління;
- ознайомитися з особливостями підприємництва в сфері охорони здоров'я.

1.3 Компетентності і результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1. Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

спеціальні:

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК15. Здатність співпрацювати з профільними фахівцями в сфері охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, охорони правопорядку та іншими.

1.3.2. Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **програмних результатів навчання:**

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):** відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		Очна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 120		Рік підготовки: 2-й
	Спеціальність: 053 «Психологія»	Лекції 10 год.
Практичні, семінарські 40 год.		
Розподіл годин: аудиторні – 50, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 70	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота 70 год.
	ОПП «Клінічна психологія»	Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Основи менеджменту	2	Проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, презентація
2	Менеджмент підприємства та ресурсів	4	
3	Основи підприємництва	2	
4	Лідерство	2	
Всього лекційних годин		10	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основи менеджменту	10	Моделювання процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Менеджмент підприємства та ресурсів	10		
3	Основи підприємництва	10		
4	Лідерство	10		
Всього годин практичних занять		40		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Основи менеджменту	20	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й практичні завдання	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних (групових) ситуаційних і практичних завдань
2	Менеджмент підприємства та ресурсів	20		
3	Основи підприємництва	20		
4	Лідерство	10		
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		70		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІНДЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135
4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132
4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126
4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121
4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння

синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги

навчальної програми виставляється оцінка F_x , якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка F виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2 Питання до заліку:

1. Взаємодія ФОП і НСЗУ.
2. Взаємодія ФОП та органів місцевого самоврядування.
3. Вибір переліку медичних і супутніх послуг й встановлення цін на них.
4. Вибір технологій.
5. Визначення необхідної якісного та кількісного складу персоналу.
6. Визначення пріоритетів і шляхів розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
7. Виокремлення можливостей та загроз обраних видів діяльності.
8. Добір і мотивація персоналу. Виділення кола потенційних покупців.
9. Ефективність та результативність підприємницької діяльності.
10. Контролювання та регламентування діяльності персоналу.
11. Лідерство й цінності у менеджменті.
12. Лідерство: сутність, значення, форми прояву.
13. Менеджмент нематеріальних (у т.ч. інформаційних) ресурсів.
14. Менеджмент окремих структурних підрозділів.
15. Менеджмент основних оборотних засобів.
16. Менеджмент основних фондів.
17. Менеджмент персоналу та мікроклімату в колективі.
18. Менеджмент підприємства.
19. Менеджмент ресурсів.
20. Менеджмент технологій.
21. Менеджмент фінансових ресурсів.
22. Менеджмент якості продукції (товарів, послуг).
23. Менеджмент: сутність та елементи.
24. Мета, цілі та завдання розвитку підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
25. Методи та засоби менеджменту.
26. Моніторинг й контроль технологічних процесів і діяльності структурних підрозділів (окремих виконавців).
27. Навчання та стимулювання менеджерів.
28. Оперативне, тактичне та стратегічне управління задля розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері охорони здоров'я.
29. Операційний менеджмент.
30. Оптимізація використання матеріально-технічної бази та масштабів діяльності.
31. Організація праці підлеглих.
32. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах погіршення епідеміологічної ситуації (COVID-19).
33. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах військового стану.
34. Особливості менеджменту підприємства залежно від етапу його життєвого циклу.
35. Особливості менеджменту підприємства залежно від його галузевої приналежності.
36. Особливості менеджменту підприємства залежно від його локації.
37. Особливості менеджменту підприємства залежно від його розміру.
38. Особливості менеджменту підприємства залежно від його форми власності.
39. Особливості функціонування ФОП в сільській місцевості та на депресивних територіях.
40. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища підприємництва як складова його розвитку.
41. Підбір обладнання та приміщень.

42. Підприємство сфери охорони здоров'я як об'єкт менеджменту.
43. Принципи та функції менеджменту.
44. Раціоналізація витрат, уникнення втрат і максимізація доходів.
45. Реєстрація ФОП й отримання дозвільних документів.
46. Ресурсне й методологічне забезпечення менеджменту.
47. Специфіка функціонування ФОП в окремих сегментах сфери охорони здоров'я (сімейний лікар, стоматолог, лікар УЗІ).
48. Специфіка функціонування ФОП в умовах надзвичайних ситуацій чи військового стану.
49. Спонування населення до участі у державних справах.
50. Стимулювання лідерів громадської думки.
51. Стимулювання персоналу до розвитку підприємства/бізнесу.
52. Суб'єкти та об'єкти менеджменту.
53. Тайм-менеджмент.
54. ФОП і КНП: конкуренти чи партнери?
55. ФОП як суб'єкт господарювання та надавач медичних і супутніх послуг в сфері охорони здоров'я.
56. Формування соціально відповідальної поведінки бізнесу, населення, публічної влади.
57. Характеристика лідера.
58. Чи зможе ФОП перетворитись на приватну лікарню?

3.3 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю. Подання заяви про апеляцію здійснюється здобувачем вищої освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти подає заяву до деканату. Декан реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає на підпис ректору. Готує проект наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу вищої освіти дату та місце засідання апеляційної комісії. Якщо здобувач вищої освіти бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються). Заяву розглядають не пізніше двох наступних робочих днів після її подання в присутності здобувача вищої освіти. У випадку відсутності здобувача вищої освіти секретарем комісії у протоколі засідання має зробити відповідний запис. Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Здобувач вищої освіти особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його справи.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компонента. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контактуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Басва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навчальний посібник. URL: <https://textbook.com.ua/medicina/1473451399>
2. Економіка і бізнес: підручник / за ред. Л.Г. Мельника, О.І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
3. Менеджмент: підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Рута, 2021. 856 с.
4. Основи підприємництва: підручник / під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир: ЖДТУ, 2019. 492 с.
5. Соціальна медицина, громадське здоров'я: навчальний посібник: у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнєва. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. Т. 4. Економіка охорони здоров'я. 355 с.
6. Старченко Г.В., Калінько І.В., Косач І.А. Операційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020. 264 с.
7. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с.

Допоміжна

1. Мельниченко О.А., Лобойко К.М., Старусева В.В. Концептуальні засади стратегії подальшого розвитку обласної клінічної лікарні. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 5. С. 96–108.
2. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М. Стратегія подальшого розвитку сфери охорони здоров'я Харківської області як засіб публічного реагування. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 4. С. 418–430.
3. Менеджер із продажів. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/sales-manager>
4. Менеджмент медичного підприємства: LvBS. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:LvBS+MEDMGM101+2020_T3/course/
5. Продакт-менеджер. Дія.Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/product-manager>
6. Amason A.C., Ward A. Strategic Management: From Theory to Practice. 2nd Edition. 2021. 342 p.
7. Carr M., Beck M. Healthcare Management Control: A Research Overview. 2022. 90 p.

8. Harris J., Kelly D. Management Skills in Social Care: A Handbook for Social Care Managers. 2020. 114 p.
9. Health Policy and Economics: Strategic Issues in Health Care Management. 2019. 308 p.
10. Joyce P. Strategic Management and Governance: Strategy Execution Around the World. 2022. 264 p.
11. Leadership: Practical Leadership Skills. URL: <https://ua.udemy.com/course/practical-leadership/learn/lecture/3665710#overview>
12. Management Skills: New Manager Training Update 2022. <https://ua.udemy.com/course/the-new-manager-managing-people-teams-processes/learn/lecture/6138686#overview>
13. Mayzell M.D. The Resilient Healthcare Organization. How to Reduce Physician and Healthcare Worker Burnout. Productivity Press, 2021. 204 p.
14. Melnychenko O., Chovpan G., Udovychenko N., Muratov G., Kravchenko Zh., Rohova O., Kutuzyan Zh. The medical reform: realities and prospects for Ukraine. *Wiadomosci Lekarskie*. 2021. Vol. LXXIV. Is. 5, May. P. 1208–1212.
15. Melnychenko O., Ovcharova Zh. Current challenges in the healthcare sector and respective response measures. *Wiadomosci Lekarskie*. 2024. Vol. LXXVII. Is. 4, April. P. 859–862.
16. Rosenbloom D.H., Kravchuk R.S., Clerkin R.M. Public Administration: Understanding Management, Politics, and Law in the Public Sector. 9th Edition. 2022. 660 p.
17. Shirley D. Project Management for Healthcare. 2nd Edition. 2020. 280 p.
18. Stewart R. Management of Healthcare. 2020. 228 p.
19. Tierney N.W. Value Management in Healthcare: How to Establish a Value Management Office to Support Value-Based Outcomes in Healthcare. 2020. 378 p.
20. Vonderembse M.A., Dobrzykowski D.D.. A Healthcare Solution. A Patient-Centered, Resource Management Perspective. CRC Press, 2021. 312 p.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами освіти Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv22.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/polog_org_incl-suprov.pdf

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf

https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_grup_ad.pdf